

LUKTE · SMAKE · SE · ØPPLEVE · GJØRE

Middelalderuka

i Numedal

28. juli - 4. august 2013

Myter, sagn og fortellinger

musikk

teater

utstillinger

historie

aktiviteter

opplevelser

Velkommen til

Numedal **M**iddelalderdalen

En natur- og kulturhistorisk perle sentralt på Østlandet

Legg turen gjennom storslått natur langs Numedalslågen fra Kongsberg til Hardangervidda gjennom det dalføret i landet som har flest tommerbygninger fra middelalderen. I noen av de nærmere 50 private bygningene og fire stavkirkene kan man oppleve flere hundre år gammel byggeskikk og unik middelalderkunst. Her kan du kjenne historiens sus i bygninger og se vakkert kulturlandskap og uberørt natur.

Middelalderuka

Hver sommer arrangeres det middelalderuke med et mylder av natur- og kulturopplevelser langs hele dalføret. Årets Middelalderuke arrangeres fra **søndag 28. juli til søndag 4. august**.

Besøk stavkirker, bygdetun og private middelalderbygninger i Middelalderuka!

Stavkirker og bygdetun er åpne for omvisning i Middelalderuka, og du kan oppleve aktiviteter, konserter og fortellerkvelder med historisk ramme og atmosfære. Vangestadloftet i Flesberg, Alfstadloftet i Rollag og middelaldergårdene Søre Kravik og Mellom Kravik i Nore er åpne hver dag. Se de karakteristiske loftene med sine dekorative utskjæringer og særegne historie.

Mer informasjon om arrangementene finner du på: www.visitmiddelalderdalen.no

Detalj fra Nore stavkirke. Foto: Mette Martinsen.

Kl 11.00

MIDDELALDERTUR gjennom Numedal

På denne turen blir det besøk til middelaldergårdene Nordre Vangestad i Flesberg, Alfstad i Rollag og Kravikgårdene i Nore i tillegg til stavkirkene i Flesberg, Rollag og Nore. Servering av lokal tradisjonskost på Sevletunet i Nore, lokale historier og sagn underveis. Buss fra Lågdamuseet, Kongsberg.
Påmelding tlf: 32 73 34 68 eller post@laagdalsmuseet.no
Pris kr 850,-

Et av Johan Bruns vakre fotografier fra Hardangervidda.

Kl 11.00

ÅPNING AV MIDDELALDERUKA på Nore og Uvdal bygdetun

Middelaldermesse i Uvdal stavkirke. Offisiell åpning av Middelalderuka ved ordfører i Nore og Uvdal. Kirkekaffe på kirkebakken.

Kl 12.30

Åpning av festivalutstilling på "Storskula", på bygdetunet. Fotografier av **Johan Brun** (se egen omtale). Salgsutstilling. Musikalsk innslag ved Birgit K. Friis.

Kl 20.00

FILMVISNING – "Kristin Lavransdatter" på Rødberg kino
Filmen fra 1995 er basert på Sigrid Undsets bok "Kransen" som er første bind av middelaldertrilogien "Kristin Lavransdatter".
Billett kr 80,-

KI 10.00-17.00 MIDDELALDERVERKSTED på Snekkerbua i Veggli, Rollag bygdetun og "Middelalderskogen"
 Ulike håndverkstradisjoner blir utprøvd i praksis. Diverse kurs i Rollag og Veggli fra mandag-fredag, avsluttes med Middelaldermarked lørdag på Rollag bygdetun. Kursbeskrivelse bak i programmet og på www.visitmiddelalderdalen.no. Påmelding til turistkontoret på Rødberg, tlf: 32 74 13 90 eller kjell@mogen.no. Deltageravgift kr 950,-
 Alle interesserte er velkomne til å se på kursaktivitetene!

KI 12.00-16.00 NORE OG UVDAL BYGDETUN
 Demonstrasjon av gamle håndverksteknikker, bl.a. filigransarbeid v/sølvsmid Anita Eriksen. Inngang: Kr 60,-

KI 18.00 OLSOK på Labromuseene i Hedenstad
 Olsokgudstjeneste ved Hedenstad menighet

KI 17.00 OLSOK i Flesberg
 Tradisjonell olsokfeiring på Haugen gård. Fløtningsutstillingen og grendeskolen er åpen. Grendegruppa spiller, salg av rømmegrøt og vaffer, lotteri, bål.

KI 20.00 Olavsvake i Flesberg
 Vi feirer gudstjeneste med olsok som tema i sanger og tekster.

KI 17.00 OLSOK Rollag stavkirke
 Olsokmesse med middelalderpreg.

KI 18.00 Olsoksamtale i kirkestua mellom sognepresten og kirkehistoriker Bjørn Ole Hovda: "Martin Luther – mellomalderens banemann eller haleheng?" Kirkecaffe.

KI 18.30
KI 19.30
KI 20.00

OSLOK i Nore stavkirke

Gudstjeneste

Kirkecaffe

Konsert med koret Acta Musicae – "Middelalderklang"

En stemningsfull konsert der koret presenterer musikk fra eldre og nyere tid, akkompagnert av middelalderinstrumenter.

Dirigent: Liv Hukkelberg

Inngang: Kr 250,- barn gratis

KI 19.00

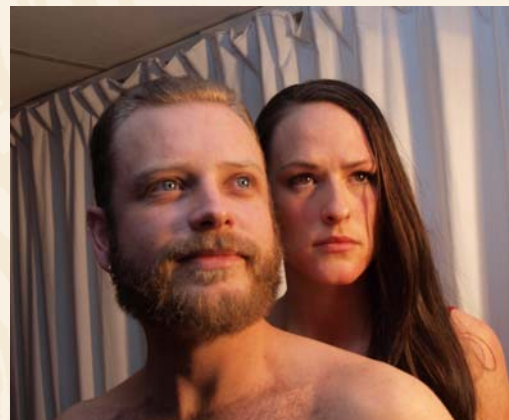
"VOLSUNGA SAGA – FALKEN"

Friluftspil - premiere på Lågdalsmuseet, Kongsberg

Adam Levine fra Buskerud teater avd. Lågen har laget en teaterforestilling basert på det gamle islandske sagnet fra Edda og Volsungasagaen. I dette heltediktet er Sigurd Fávnsbane den store helten. Ta med stol!

Billetter: Kr. 200,-. Barn 10-16 år kr. 50,-

*Skuespillerne
 Kristin Indahl og
 Martin Furulund.
 Fotograf
 Jon Borgersen.*

KI 10.00

TUR TIL FJØSLIEN i Rollag

Busstur til de fraflytta gårdene på grensa til Sigdal.
Hør om plassen og folk som bodde her. Vil du gå fottur og følge bussen tilbake? Ta kontakt med Åsne Bergset, tlf: 909 45 736 for mer info. Ta med mat og drikk!
Oppmøte ved Rimi Veggli kl 10.00.
Pris kr. 100,- inkl. buss.

KI 10.00-17.00 MIDDELALDERVERKSTED på Snekkerbua i Veggli, Rollag bygdetun og "Middelalderskogen"

Ulike håndverkstradisjoner blir utprøvd i praksis. Diverse kurs i Rollag og Veggli fra mandag-fredag, avsluttes med Middelaldermarked lørdag på Rollag bygdetun. Kursbeskrivelse bak i programmet og på www.visitmiddelalderdalen.no. Påmelding til turistkontoret på Rødberg, tlf: 32 74 13 90 eller kjell@mogen.no. Deltageravgift kr 950,-
Alle interesserte er velkomne til å se på kursaktivitetene!

KI 12.00-16.00 DRAGEJAKTEN - Nore og Uvdal bygdetun

Bli med barnehagene på spennende "Dragejakt!"
Løt etter skatter og prøv deg i dragestrid.
Inngang: kr 60,-

KI. 14.00

Sykkeltur fra Ånevatn, Dagalifjell til Fausko kulturpark.

KI. 17.00

Åpning av Fausko kulturpark i Smådøl.

Vandring langs vassdrags- og kulturminnemiljø.
Tegning med kull i det fri, for alle aldre.

KI 19.00

"VOLSUNGA SAGA – FALKEN"**på Dåset, Flesberg bygdetun**

Adam Levine fra Buskerud teater avd. Lågen har laget en teaterforestilling basert på det gamle islandske sagnet fra Edda og Volsungasagaen. I dette helteediktet er Sigurd Fávnesbane den store helten. Ta med stol!
Billetter: Kr. 200,-. Barn 10-16 år kr. 50,-

KI 19.00

FRILUFTSFORESTILLING - Søre Kravik – folkedans og folkemusikk i Numedal

Vi får oppleve unge, fremadstormende utøvere fra Numedal som tilhører toppsjiktet i norsk folkemusikk. En forestilling som viser den sterke koblingen mellom dans og musikk. Herlig hardingfele, spenstig springar, mystisk munnharpe, saftig sjølflyte og heftig halling. Konferansier: Bjørnar Blaavarp Heimdal. Ta med stol!
Inngang kr 150,- barn gratis

Foto: Ingvil Skeie Ljones.

KI 10.00-17.00 MIDDELALDERVERKSTED på Snekkerbua i Veggli, Rollag bygdetun og "Middelalderskogen"
 Ulike håndverkstradisjoner blir utprøvd i praksis. Diverse kurs i Rollag og Veggli fra mandag-fredag, avsluttes med Middelaldermarked lørdag på Rollag bygdetun. Kursbeskrivelse bak i programmet og på www.visitmiddelalderdalen.no. Påmelding til turistkontoret på Rødberg, tlf: 32 74 13 90 eller kjell@mogen.no. Deltageravgift kr 950,-
 Alle interesserte er velkomne til å se på kursaktivitetene!

KI 12.00-16.00 Nore og Uvdal bygdetun
 Bli med når Nore og Uvdal husflidslag gjennom ulike håndverks-teknikker "gjenskaper" sauer og lam i originale størrelser. Ridning på tunet v/StallNumedal. Kr. 30,- pr. tur. Inngang: kr 60,- barn gratis.

KI 16.00-19.30 KULTURONSDAG på Lågdalsmuseet, Kongsberg
 Demonstrasjon av gamle håndverks- og husflidsteknikker i Sørhovstua fra Rollag. Åpen krambu og skolestue, aktiviteter i husene i Kongsberggata. Brødbaking.

KI 17.00 Spesialomvisning i Kongsberggata og gamle hus fra Numedal.

KI 18.30 Folkedansoppvisning, ved Leikarringen i BUL-Kongsberg
 Bunadspresentasjoner og salg av rømmegrøt.

KI 18.00 FORTELLERKVELD på Lofthus i Veggli
 Religionshistoriker Øystein Morten forteller fra sin siste bok om Olav den Hellige. Portrettet av kongen som kristnet Norge er full av overraskelser og er en fortelling om en annen Olav enn den vi kjenner. Kaffesalg. Inngang: kr 100,-

**KI 19.00 ENSEMBLE VIA ARTIS KONSORT (DA)
 - KONSERT "The Copenhagen Chansonnier":
 Via Artis – Via Naturae, i Svene kirke**

Via Artis Konsort er et dansk tidlig-musikk ensemble med musikalsk fokus rettet mot gjemte musikalske skatter fra senmiddelalder til tidlig klassisk periode. Kunst- og folkemusikk fra senmiddelalderen med utgangspunkt i det berømte manuskript "Copenhagen Chansonnier". Det spilles på originale instrumenter fra perioden. Billett: kr. 250,- barn gratis

**KI 19.00 "VOLSUNGA SAGA" – FALKEN
 på Nore og Uvdal bygdetun**

Adam Levine fra Buskerud teater avd. Lågen har laget en teaterforestilling basert på det gamle islandske sagnet fra Edda og Volsungasagaen. I dette helteediktet er Sigurd Fávnsbane den store helten. Ta med stol!
 Billetter: Kr. 200,-. Barn 10-16 år kr. 50,-

Kl 13.00-17.00 BARNEDAG på Dåset, Flesberg bygdetun
Gamle og nye aktiviteter for barn – kom og bli med!
Kl. 16.00 Hør om livet på gården i gamle dager.
Åpen kafé.
Inngang barn 6-15 år kr. 30,-. Voksne kr 50,- inkl. omvisning.

Kl 10.00-17.00 MIDDELALDERVERKSTED på Snekkerbua i Veggli, Rollag bygdetun og "Middelalderskogen"
Ulike håndverkstradisjoner blir utprøvd i praksis. Diverse kurs i Rollag og Veggli fra mandag-fredag, avsluttes med Middelaldermarked lørdag på Rollag bygdetun. Kursbeskrivelse bak i programmet og på www.visitmiddelalderdalen.no. Påmelding til turistkontoret på Rødberg, tlf: 32 74 13 90 eller kjell@mogen.no. Deltageravgift kr 950,-
Alle interesserte er velkomne til å se på kursaktivitetene!

Kl 12.00-16.00 NORE OG UVDAL BYGDETUN
Smed og kulturformidler Oddbjørn Knudsen forteller og demonstrerer i smia og låven. Bli med når Nore og Uvdal husflidslag gjennom ulike håndverksteknikker "gjenskaper" saver og lam i originale størrelser.
Inngang: kr 60,-

Kl 16.00-19.00 LABROTORS DAG – Vassdragsmuseet LABRO, Kongsberg
Aktivitetssdag med demonstrasjon av gamle vegmaskiner, natur- og kultursti, Maleverksted for barn.
Labrokafeen, Krambua og Labro atelier er åpne.
Kl 17.00 Spesialomvisning.

Vangestad i Flesberg. Foto: Mette Martinsen

Kl 19.00 FORTELLERKVELD – Vangestadloftet i Flesberg
Flesberg historielag byr på lokale sagn og fortellinger fra Numedal. Inngang: kr 50,- inkl. enkel servering.

Kl 18.00 "TREKIRKENE OG UVDAL STAVKIRKE" – Uvdal stavkirke
Foredrag om trekirkene i Norge, og Uvdal stavkirke spesielt, v/dr.ing.J.H.Jensenius. Inngang: kr 100,-

Kl 19.00 Musikk v/kantor Synnøve Lassegård

Kl 19.00 "VOLSUNGA SAGA - FALKEN" friluftsspel på Rollag bygdetun
Adam Levine fra Buskerud teater avd. Lågen har laget en teaterforestilling basert på det gamle islandske sagnet fra Edda og Volsungasagaen. I dette heltediktet er Sigurd Fåvnesbane den store helten. Ta med stol!
Billetter: Kr. 200,-. Barn 10-16 år kr. 50,-

Kl 10.00-17.00 MIDDELALDERVERKSTED på Snekkerbua i Veggli, Rollag bygdetun og "Middelalderskogen"
 Ulike håndverkstradisjoner blir utprøvd i praksis. Diverse kurs i Rollag og Veggli fra mandag-fredag, avsluttes med Middelaldermarked lørdag på Rollag bygdetun. Kursbeskrivelse bak i programmet og på www.visitmiddelalderdalen.no. Påmelding til turistkontoret på Rødberg, tlf: 32 74 13 90 eller kjell@mogen.no. Deltageravgift kr 950,-
 Alle interesserte er velkomne til å se på kursaktivitetene!

Kl 14.00-18.00 LÆR Å MALE PÅ Lampeland Hotell
 Lær å male klassisk maleri i akrylteknikk av kunstneren Tor Einar Evju. 4 timers grunnleggende kurs hvor det legges opp til demonstrasjonsmaleri av kunstneren, samt praktisk øvelse hvor man maler sitt eget maleri. Pris kr 1500,- pr person inkl. alt utstyr. Begrenset antall plasser. Bindende påmelding innen fredag 19. juli 2013. Telefon 32 76 09 00 eller post@lampeland.no

Kl 12.00-16.00 NORE OG UVDAL BYGDETUN
 Håndverksverksted "Leire på steinaldervis"
 Smed og kulturformidler Oddbjørn Knudsen forteller og demonstrerer i smia og läven. Inngang: kr 60,-

OLDTIDSFUNN/KULTURMINNER fra Uvdal til Nore
Kl 16.00 Jernalderfunn og totungårdene i aktuelt kulturlandskap. Vandring fra Ljøtegård i Uvdal til Nore og Uvdal bygdetun med arkeolog Bente Fønnebø. Fremmøte Nore og Uvdal bygdetun.
Kl 18.30 Fremmøte på Søre Skjønne gård. Omvisning i middelalderbur fra 1160. Foredrag om gravfunn, skikk og overtro i middelalderen.

Pris: 100,- kr for hele programmet. Egen bil nødvendig.
 Kr. 50,- ved besøk på en av gårdene.

Middelalderbur på Søre Skjønne, i Nore.

Kl. 20.00 **GAMMELDANS på Sevletunet i Nore**
 med salg av forfriskninger.

Tor Samuelsen steker en hel gris på Middalaldergildet i 2012. Foto: Kreativ Kultur.

Kl 12.00-16.00 **MIDDELALDERGILDE/MARKED** på Rollag bygdetun

Etter en uke med middelalderverksted vises resultatene frem på bygdetunet. Salg av tradisjonskost og håndverksprodukter. Kun kontant salg. Aktiviteter for barn, bl.a. bueskyting, lage pinnebrød m.m. Publikum i middelalderklær får gratis inngang!
Inngang: voksne kr 50,- barn kr 20,-

Kl 12.00

MIDDELALDERDAG på Langedrag

Spennende kappelek/oppvisning av røverhøvdingene Mattis og Borka. Delta på ulike aktiviteter, kappstrid, plantefarging, barneridning, m.m. Opplev at mennesker snakker med ulven på dens eget språk! Kos deg med våre 25 forskjellige dyrearter.
Inngang voksne kr 180,- barn kr 125,-

Kl 19.30

ENSEMBLE MICROLOGUS (IT/FR) "Robin og Marion" -konsert i Flesberg stavkirke

Framtredende musikere fra Italia og Frankrike som har gitt ut flere prisbelønte album bl.a "Le jeu de Robin et de Marion" fra 2004. Musikken er nedtegnet på 1200 tallet av den franske komponisten Adam de la Halle og regnes som et av de første og mest populære ikke religiøse spillene fra middelalderen. De er høyt etterpurte og holder konserter ved de fleste store og viktige festivalene i Europa. Velkommen til en spesiell konsertopplevelse!
Inngang: kr 250,- barn gratis

KL 12.00-16.00 KUNST OG HÅNDVERKSDAG

Dåset, Flesberg bygdetun

Salgsboder, utstillinger og demonstrasjon av håndverk. Kun kontant salg. Omvisning, salg av tradisjonskost. Inngang kr 50,- (barn gratis)

KL 13.00

Familieforestilling på Dåset, Flesberg bygdetun

"Listige Loke og hans monstre"

En gang spyttet fuglene, det drønnet i bakken når kattene gikk og man var ikke en ekte kvinne hvis man ikke hadde et frodig skjegg. Slik var det før den listige og festlige, men akk så svikefulle guden Loke snudde alt på hodet med lidenskapene og påfunnene sine. Selv for den vise enøyde høvdingguden Odin, var ikke resultatet av Lokes eskapader alltid like lette å hanskkes med, særlig ikke når de viste seg i form av uhyrer som Fenrisulven, Midgardsormen og Hel.

En musikalsk fortellerforestilling der lyrespill og sang broderes inn i historiene med leken hånd. Ylva Sjaastad er historieforteller, sanger og musiker. Passer barn fra 9 år og oppover.

KL 12.00

SETERTUR til Deilesleie seter i Nore

Demonstrasjon og servering av seterkost.

Gåtur fra p-plassen på Breiset kl 11.00.

For å kjøre helt frem, oppmøte ved bommen til Kleivstulveien (Dokkeberg) kl 11.30. Påmelding til turistkontoret på Rødberg, tlf. 32 74 13 90 innen 29. juli. Arr: Fentun.

Pris for seteremat: Voksen kr 150,- barn kr 75,-

Ylva Sjaastad

Snekkerbua i Veggli tilbyr et omfattende kursprogram under Middelalderuka, i perioden mandag 29. juli - fredag 2. august. Noe av aktivitetene vil bli lagt til Bygdetunet i Rollag.

1. Jernblæstring

Fortsettelse av tidligere års eksperimenter med jernutvinning av myrmalm. Vi murer ovnsjakt, røster malm og smelter jern i jakten på våre forfedres hemmelighet; vi setter også av tid til en befaring til jernvinner i nærområdet i Veggli. Eksperimentene baserer seg på arkeologiske funn og tolkninger, vår tids vitenskap, tidligere erfaring – og lyse idéer! Det blir foredrag om jernframstilling v/prof. emeritus Arne Espelund. Arne Espelund, John B. Miller, Tor S. Samuelsen, Kjell Mogen.

2. Knivsmiing

Grunnkurs i tilvirking av et svært verdifullt redskap og våpen. Vi bruker kullsesse og gassesse og lager vikingkniv, blad til tollekniv og eventuelt annet eggverktøy. Professor emeritus Arne Espelund kåserer om ljaen. Jan Løkseth og Per Krekling/Knudsensmia.

3. Langbue

Kurs med hele prosessen fra trestokk til ferdig bue med streng av elgsener og piler med spiss du selv har smidd! Christian Øygarden holder foredrag om langbuen i historisk og globalt perspektiv. Vi avslutter med å teste buen. Christian Øygarden og Anders Moland.

4. Lagging

En teknikk som kan føres tilbake til vikingtiden med funn i Osebergskipet. Dette var metoden for å lage krus, bøtter og kar for oppbevaring av vått og tørt. Bli med og før kunnskapen videre og bli kjent med "gråtestaven" og vidjebandet. Magne Dalseth og Bjørn Melquist.

5. Draktsøm

Sy din egen drakt slik menneskene i viking- og middelalderen bar. Velg mellom forskjellige modeller, kvinne- og mansdrakt, hverdagshabit eller mer festpreget kledning, og et utvalg av ull- og linstoffer. Petra Aldenhov

6. Tågbinding

Også dette en gammel teknikk kjent fra vikingtid og Osebergskipet. Vi graver bjørkerøtter (tæger), renser og splitter dem og binder vakre bruks- og pyntegjenstander. Åsmund Berthelsen

7. Flisefat og kurvfletting

Kurs i fletting av fortidens bruksgjenstander i dagliglivet; til klær, ved, innhøsting... Fat og kurver lages av hassel. Harry Strand.

8. Fletting i sprangteknikk

Sprang er en av verdens eldste tekstilteknikker og kan spores tilbake til egyptiske gravfunn. Arkeologiske utgravninger viser at teknikken har vært kjent i Norden siden bronsealderen. Kurset går 29.-30. juli. Kursavgift kr. 400 + materialer. Bodil Dago.

9. Brikkevev

Den eldste kjente båndvevteknikken. Bånd og vevbrikker ble funnet i Osebergskipet. Mønsteret bestemmes av renningen og kan lages i mange varianter. Kurset går 31. juli - 2. august. Kursavgift kr. 600 + materialer. Silje Juvet.

10. Tømring

(Grindekonstruksjon og lafting) Hvordan gå ut i skogen med ei øks og bygge et hus! Vi konstruerer et langhus og lærer rundlaft på et tømmerbygg. Steinar Berthelsen og Ole Magne Refsahl. Kurset holdes i "Middelalderskogen" i Rollag.

Marked på Rollag Bygdetun lørdag 3. august

- Salg av håndverksprodukter i middelaldertradisjon Kun kontantsalg.
- Servering av tradisjonsmat fra Numedal
- Underholdningsinnslag med middelaldermusikk
- Smaksprøver av gropsteik, steinovnsbakt brød, helstekt svin og mjød
- Aktiviteter for barn i alle aldre: fyr uten fyrstikk, koke vann i papir, koke egg på pinne, bake pinne brød, skyting med pil og bue.
- "Jakten på Olav den hellige"
-forfatter Øystein Morten signerer boka

Alle foto: Kreativ Kultur.

Publikum oppfordres til å ha middelalderklær, da kommer du gratis inn!

Kurs 1-5 holdes på Snekkerbua i Veggli. Kurs 6-9 holdes på Rollag Bygdetun.

Detaljer om kurs og overnattingsmuligheter finner du på www.middelalderverkstedet.no

Deltageravgift kr. 950 for hele uka. Materialer og forbruksvarer kommer eventuelt i tillegg. Inngang til Middelaldermarkedet: Gratis for kursdeltagere.

Det vil være begrenset antall plasser på kursene. Påmelding: send en e-post til kjell@mogen.no eller ring tlf. 32 74 13 90 til Turistkontoret på Rødberg kl. 10-16 på hverdager, kl. 10-14 lørdag og søndag. Oppgi e-postadresse og telefonnummer. Alle påmeldte blir kontaktet for nærmere informasjon.

Friluftsspelet Volsunga Saga, Falken

Årets store satsning i Middelalderuka i Numedal er et nytt friluftsspel i regi av Buskerud Teater, avdeling Lågen. Regissør og fagansvarlig Adam Levine har skrevet manus på oppdrag av Middelalderuka i Numedal og har selv regien. Teaterforestillingen er basert på gamle germanske heltedikt om Sigfrid, kjent som Sigurd Fåvnesbane i Den Eldre Edda og Volsunga sagaen.

I Numedal finner vi tema fra sagnet om Gunnar i ormegården/Sigurd Fåvnesbane på utskårne prydporthaler i stavkirker og loft, så numedølene har kjent til dette eposet i middelalderen. Sagaen har vandret fra de germanske områdene og rundt om i Europa i mer enn tusen år.

Fylt med velkjente elementer fra fortellinger og helteeventyr er Volsunga saga ett av mange nordiske prosaeventyr fra middelalderen. Den er ofte betraktet som en forløper for slike arbeider som Richard Wagners monumentale syklus av musikkdramaer Nibelungens ring (Der Ring des Nibelungen) og J.R.R. Tolkiens episke Ringenes herre (Lord of the Rings). Volsunga saga er skrevet på islandsk eller gammelnorsk i det trettende århundre av en ukjent forfatter. Den gjengir den legendariske historien og de heroiske bragdene til flere generasjoner av mytiske vikingfamilier. Dens innhold stammer fra Den Eldre Edda, nordiske legender, historiske hendelser, og muntlig overført folklore. Helter og skurker i Volsunga saga er utstyrt med overnaturlige krefter og utfører mektige og farlige handlinger. Handlingen strekker seg over flere generasjoner. Historien innehar primitive og grunnleggende impulser og konflikter, som spilles ut i møte med dystre skjebner.

I denne delen, Falken, blir vi kjent med Sigurd og hans nærmeste i oppveksten og i voksen alder; Regin, hans læremester og «fosterfar», Brynhild som har en hug til Sigurd, men får ham ikke fordi Sigurd blir gift med Gudrun. Historien dekker guders og menneskers handlinger på godt og vondt og Sigurds skjebne i alt dette med ran av gull og medfølgende forbannelse, drap og interne stridigheter. Spelet gir også svar på hvorfor Sigurd fikk tilnavnet Fåvnesbane.

Vi håper denne forestillingen blir en flott opplevelse for publikum i tidsriktige omgivelser på de forskjellige spillestedene: Lågdalsmuseet, Dåssettunet i Flesberg, Rollag bygdetun samt Nore og Uvdal bygdetun.

FESTIVALKUNSTNER 2013

Johan Brun i retrospekt

Fotokunst

Johan Brun er født i Uvdal og var fotograf i Dagbladet fra 1948 og til han ble pensjonist i 1987. Bakgrunnen fra hjembygda har gjennom hele livet knyttet Johan til fjellet, spesielt Hardangervidda, og mye av hans kunst er motiver herfra. Han har hatt flere utstillinger og vært med på utgivelse av flere bøker. Blant annet ga han i 2003 ut boka Våre Bruer på oppdrag fra Statens vegvesen. Som pensjonist har han viet seg til landskapsfotografiet og også engasjert seg i å registrere gamle foto i Buskerud.

**Festivalutstilling i Storskula på Nore og Uvdal bygdetun.
Offisiell åpning søndag 28. juli kl. 12.30.
Åpent mandag 29. juli til og med lørdag 3. august kl. 12.00-17.00.
Vi viser bilder tatt av Johan Brun gjennom flere tiår.
Noen av bildene blir det mulig å bestille kopier av.**

Foto: Jan Storfossen

Åpent sølvsmedverksted

med utstilling på gården Kollandsrud,
på vestsiden av Norefjorden.

Fra tirsdag 30. juli til lørdag 3. august
kl 11.00-16.00. Ring og avtal for besøk
utenom åpningstiden.

Er du ca 7-13 år og har lyst til å smi din egen sølvring (kr 150,- pr stk) eller armring (kr 250,- pr stk) kan du gjøre det på verkstedet til:

Gro Kollandsrud

tlf 32 74 13 29 - mob 975 38 293

StallNumedal

Ponniridning på bygdetunet i Nore
og Uvdal fra kl 12.00-16.00 onsdag
31. juli. Kr. 30,- tur.

Turridding etter nærmere avtale
på tlf: 416 40 416.

Evju gårdsbutikk, -kafe og baksteovn

Åpent hele Middelalderuka 12.00-18.00

www.evjugaard.no

tlf. 452 14 800

Åpen butikk med salg av lokalmat, litt interiør, husflid, antikk og lopper. Kafè med salg av bakst fra egen vedfyrt bakerovn, vaffer og annet. Kaffe, te og sjokolade. Mat og drikke kan nytes ute eller inne på stabburet. Gårdsmuseum i første etasje på stabburet med utstilling av gjenstander som har vært i bruk på gården. Tombola (fiskedam) for barna hver dag (20 kr. pr. kast).

Store og små, unge og gamle er alle hjertelig velkommen inn på tunet!

Dåset, Flesberg bygdetun - ca 5 km fra Flesberg tettsted, følg skilting.
Folkedraktutstilling med "Flesbergkler" og andre draktfunn. Utstilling av serker, liv og andre underklær fra gamle dager. Omvisning og matsalg.
Gjestekunstner: Nenna Halvorsen, malerier.

Åpningstider:

Mandag 29. juli - lørdag 3. august 12.00-18.00. Søndag 4. august 12.00-16.00

Dåset skogsti

Informasjonstavler, poster om skog, natur og kulturhistorie. 2,5 km gjennom trivelig skogsterreng. Stien er godt merket og tar 1,5-3 timer.

Folkedraktutstilling med "Flesbergkler" på Dåset-Flesberg bygdetun

Flesberg stavkirke

Hele uka kl 12.00-17.00

Lyngdal kirke

Åpent 31. juli 12.00-16.00, 1. august kl 19.00-20.00 og 2. august 12.00-16.00

Rollag bygdetun

- på østsiden i Rollag v/stavkirka

Omvisning, kulturvandringssløype og matsalg på lørdager.

Utstilling: "Rollags utvandring til Amerika"

Åpningstider i Middealderuka: tirsdag til søndag fra 12.00-18.00

Rollag stavkirke

Alle dager 11.00-17.00

Nore og Uvdal bygdetun

- Kirkebygda i Uvdal

Kafé med tradisjonskost og salg av kunsthåndverk i skolestua: kl. 10.00-17.00

Utstillinger: Låven: Økseutstilling

Kornmagasinet: Resirkulering og gjenbruk av ull og ullprodukter fra 1930-1960.

Åpningstider: Hele uka kl 10.00-17.00

Nore stavkirke

Tirsdag til søndag kl. 10.00-17.00

Uvdal stavkirke

Alle dager kl 10.00-17.00

Lågdalsmuseet

Alle dager kl. 10.00-16.00. Omvisning kl. 11.00, 12.00, 14.00 og 15.00.

Åpent inn til geitene og savene kl 13.00.

Labromuseene

Alle dager kl. 11.00-17.00

Omvisning kl. 12.00, 13.30 og 15.00.

Opplev overnatting med historisk preg

Nordre Underberget gård i Flesberg
tlf: 32 76 00 25/ 90 04 05 93
www.blefjell.com

Stabbursnatt i Rollag
tlf: 47 34 94 44
www.stabbursnatt.no

Sevletunet i Nore
tlf: 97 66 56 38
www.sevletunet.no

Private middelalderbygninger

Vangestadloftet i Flesberg, Alfstadloftet i Rollag og middelaldergårdene Søre Kravik og Mellom Kravik i Nore og Uvdal er åpne hver dag kl. 12.00-18.00.

Alfstadloftet i Rollag. Foto: Mette Martinsen.

Mer informasjon om Numedal og Middelalderuka:
www.visitmiddelalderdalen.no

TURISTINFO

Lampeland hotell:
 Tlf: 32 76 09 00.
www.lampeland.no

Turistkontoret på Rødberg:
 Tlf: 32 74 13 90/99 30 31 93.
post@uvdal.no
www.uvdal.no

Middelalderuka er støttet av Numedalskommunene og Buskerud fylkeskommune.

**Buskerud
 fylkeskommune**

Vår samarbeidspartner innen middelaldermusikk.
 Tlf: 92 08 13 64
post@middelaldermusikk.no
www.middelaldermusikk.no

FESTIVALPASS

Kr. 700,- (Gjelder for 4 konserter: Acta Musicae, Folkemusikk/dans på Kravik, Via Artis Konsort, Micrologus. (Du sparer 200,-)
 Salget starter 1. juni på Turistkontoret på Rødberg.

Hovedarrangører:
 Numedalskommunene i samarbeid med Lågdalsmuseet og Fortidsminneforeningen i Buskerud.

NORE OG UVDAL KOMMUNE
 3630 Rødberg, tlf. 31 02 40 00
www.nore-og-uvdal.kommune.no

ROLLAG KOMMUNE
 3626 Rollag, tlf. 31 02 30 00
www.rollag.kommune.no

FLESBERG KOMMUNE
 3623 Lampeland, tlf. 31 02 20 00
www.flesberg.kommune.no

LÅGDALSMUSEET

FORTIDSMINNEFORENINGEN
 The Society for the Preservation of Norwegian Ancient Monuments

KART OVER MIDDELALDERDALEN

1. Langedrag Naturpark
2. Uvdal stavkirke, Nore og Uvdal bygdetun
3. StallNumedal
4. Fausko Kulturpark
5. Skjønne gård
6. Sevletunet
7. Kollandsrud
8. Deileslie seter
9. Nore stavkirke
10. Kravikgårdene
11. Lofthus gård
12. Snekkerbua
13. Middelalderskogen
14. Rollag stavkirke, Rollag bygdetun
15. Fjøslien
16. Vrågåvarden
17. Alfstad gård
18. Evju gård
19. Flesberg stavkirke
20. Haugen gård (v/Flesberg kirke)
21. Dåsettunet, Flesberg bygdetun
22. Lyngdal kirke
23. Nordre Vangestad
24. Svene kirke
25. Lågdalsmuseet
26. Labromuseene